Ч. 246. Львів. Второк дня 2 (14) падолиста 1899. Річник III.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австри:
на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.
За границею:
на цілий рік . . 20 рублів або 40 франків
на пів року . . 10 рублів або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Справа управильненя валюти.

Ще 21. вересня видав ґр. Тун розпорядженє на основі §. 14-го в справі управильненя валюти. Розпорядженє се постановляло, що міністерство скарбу передасть австро-угорскому банкови 118 міліонів корон з запасів золота на те, щоби банк стягнув всї теперішні державні ноти (10-риньскові і 50-риньскові), а натомість видав свої банкові ноти, іменно срібних 5-коронівок на суму 44 міліонів корон і паперових 10-коронівок за злишну суму. Ключі до австрийских засобів золота посїдає однакож не лише міністерство скарбу, але і контрольна комісия державних довгів державної ради. Она має право, призволити або не призволити на видачу сих засобів золота до рук австро-угорского банку.

Угорщина видала вже свою частину золота на згадане управильненє австро-угорскої валюти на основі недавної ухвали угорского сойму. В слїд за сим віднїс ся також і др. Князьолуцкий до контрольної комісиї державних довгів австрийских з жаданєм, щоби ся комісия також призволила на видачу золота до рук австро-угорского банку.

Здавало ся, що справа пійде гладко. Стало ся однакож инакше. Комісия контрольна зібралась на днях під проводом президента посольскої палати, д-ра Фукса і трема голосами проти двох не позволила видати засобів золота австро-угорскому банкови. Комісия уважала себе частиною парляменту і не хотїла випереджати евентуальної ухвали парляменту в сїй справі. Она виходила з становища, що розпорядженє ґр. Туна вправдї правосильне, але розпорядженє се лежить на столї парляменту (внесене ґр. Клярім) і парлямент має право, рішити се цїле питанє, с. є. одобрити або не одобрити розпорядженє ґр. Туна з 21-го вересня, видане лише на основі §. 14-го.

Неґативна ухвала контрольної комісиї натворила великого шуму. Ґр. Клярі узнав сю неґативну ухвалу нелеґальною, позаяк на зборах комісиї не був присутний ґр. Монтекукулї задля недуги своєї жени. За призволенєм видачи золота голосували члени комісиї бар. Чедік і Добльгоф. Проти того Козловский і Блажек, а др. Фукс рішив в користь сих послїдних. Ґр. Клярі узнав сю неґативну ухвалу також за полїтичний крок правиці, звернений проти него і нового кабінету.

Він стоїть при тім, що дотичне розпорядженє ґр. Туна є так довго правосильне, доки парлямент сего розпорядженя формально не відкинув, коли противно комісия виходила з становища, що она — як вже висше сказано — в теперішній хвили мусить дожидати ухвали обох палат державної ради, котра є зібрана і кождої хвилї могла би над сею справою перевести дискусию і єї або ухвалити або відкинути.

Дізнавши ся про неґативну ухвалу контрольної комісиї, завізвав управитель міністерства скарбу, др. Князьолуцкий, комісию до реасумованя справи з огляду, що на засїданю не був присутний шестий член сеї комісиї, ґр. Монтекукулї. Др. Фукс заявив однакож, що ухвала комісиї сталась правосильною та що комісия з чисто правних (не полїтичних) причин так ухвалила.

Неґативна ся ухвала діймила і Угорщину, котра сейчас підняла грозьбу, що в виду неохоти Австриї до переведеня золотої валюти Угорщина постарає о заснованє окремого банку, а і прочі части угоди переведе самостійно.

До доперішного хаосу прибув проте новий. Але не сумнїваємось, що справа ся буде поладнана в мирний спосіб. По нашій обєктивній гадцї контрольна комісия не має рациї. Наколи она не хотїла випереджувати ухвали парляменту, то і не мала права видавати неґативну ухвалу. Она могла себе узнати себе лише злишною і не сказати нї так нї сяк, в виду того, що парлямент зібраний і кождої хвилї може сю справу взяти на дневний порядок і довести єї до ухвали, чи то позитивної, чи неґативної. Контрольна комісия повинна була узнати в тій справі при нинїшній ситуациї некомпетентною до нїякої ухвали.

Здає ся проте, що контрольна комісия зреасумує сю справу, тим більше, що ґр. Монтекукулї в відкритім письмі заявив вже, що він прилучаєсь до мнїня Чедіка і Добльгофа. Тількож — ще раз кажемо — контрольна комісия повинна передовсїм узнати себе некомпетентною в виду того, що парлямент зібраний.

Лист з Відня.

(Трудности і клопоти ґр. Клярого.)

(X) Ґр. Клярі не має щастя. Обняв він австрийску керму з тим наміром, щоби приборкати нїмецких галабурдників, а зробити раду державну роботящою та втихомирити народно-язикові суперечки. Здавалось єму, що досить знести язикові розпорядки для Чех і Моравії, то вже удасть ся сї задачі перевести. Ґр. Клярі приєднав собі вправдї тим способом і зацитькав лївицю, однак хоч би она як один муж піддержувала правительство (а се задля її ріжнородности прямо неможливо), то таки годї правити державою з підпорою меньшости. Тимто головні свої змаганя звернув він проти дотогочасної більшости на правиці, щоб її роз'єднати, а з розбитих частин її витворити собі нову більшість з напрямом нїмецкої лївиці. Проголошена на відкритю ради державної »невтральність« правительства показала ся досить скоро пустим словом, а теперішні приятелї правительства на

1

ҐЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

ОСОБИ:

Візник Геншель.
Амалїя Геншель, його жінка.
Ганна Шель, їхня служниця.
Берта.
Вальтер, гандляр коний.
Зібенгар.
Каролько.
Вермерльскірх.
Панї Вермерльскірх.
Франя Вермерльскірх.
Гауфе.
Франц.
Юрко.
Фабіґ.
Гільдебрант, коваль.
Ґрунерт, ветеринар.
Огневі сторожі.

Дїєть ся в купелевій, шлеській місцевости, в гостинниці під »Сїрим Лебедем«, коло 1860 р.

ПЕРШИЙ АКТ.

Мужицька кімната в пивниці гостинниці »Під Сїрим Лебедем«. Крізь два вікна, що містять ся високо на ліво, впадає в хату сумерк пізнього, зимового пополудня. Під вікнами стоїть ліжко з мягкого жовто-полїрованого дерева; на ньому лежить хора Геншлева. Вона може мати коло 36 років. При ліжку колиска, де лежить піврічня її донечка. Друге ліжко під задньою стїною. Стїни помальовані синьою краскою з темними пасами коло стелї. З переду на право велика, брунява, кафлева піч, а при нїй лавка. В просторій дїрі під печю є богато поколених дрібонько дров. В стїнї на право малі двері до комори. Ганна Шель, молода, сильно збудована дївка дуже занята; скинула деревяні капцї і вештаєть ся у грубих, синїх панчохах. Висуває з рури желїзний горнець, у якім щось варить ся, потім засуває його знов у руру. Вареха, копистка і сита лежать на лавцї, також великий глиняний, пукатий збанок, якого вузонька шийка є заткана. Стоїть там також відро. Спідниця Ганни є зібрана у фалди, її корсет темньо-чорний; нервні рамена голі. Докола печі вистає чотирогранний желїзня штаба, на якій схнуть довгі, стрілецькі панчохи, пеленки, шкуряні штани із шнурками і пара високих чобіт. На право скриня і шафа; старі шлезькі, мальовані яркими красками меблї. Через відчинені двері у задній стїнї видно темний, вузький вхід до пивниці, а напротів шкляні двері з помальованими шибами; поза ними деревяні сходи, що ведуть горі. На сих сходах горить все ґазове сьвітло і впадає до кімнати через шиби у дверех. Половина лютого; на дворі снїговиця.

ФРАНЦ,
молодий парубчак в простій фірманській одїжі, загорнений до дороги, заглядає до середини.

ФРАНЦ.
Ганно!

ГАННА.
Ну?

ФРАНЦ.
Геншлева спить?

ГАННА.
Або що? Не кричи лише.

ФРАНЦ.
Або мало тріскають тут дверми! Як не проснула ся від сього —! Їду каритою до Вальденбурґа.

ГАННА.
З ким їдеш?

ФРАНЦ.
З панею. Закупити що-дещо на уродини.

ГАННА.
Чиї-ж се уродини?

ФРАНЦ.
Каролька!

ГАННА.
Також вигадали! Закладати конї для такого дурня! Гони у таку погань до Вальденбурґа!

ФРАНЦ.
Я-ж маю кожух!

лївиці виговорили сї тайні наміри єго на ріжних зборах. Памятний з часів галабурди Шікер сказав зовсїм прилюдно на полїтичних зборах, що першою задачею правительства є розбитє правиці, а протеґований правительством на першу віцепрезидентуру посольскої палати Праде виговорив ся, що в мінїстерстві приготовляють начерк язикового закона, котрим має нїмецка мова бути признана державною, а управильненє язикових відносин переведене лише в Чехах. Головну бачність звернув ґр. Клярі на нїмецко-католицке сторонництво. котрого головою тепер Катрайн, що з своїми шести тирольскими приятелями рад би кинути ся в обійми лївиці, а лише Діпавлї і Ебенгох спиняють єго ґерманьскі почуваня. Щоби позбути ся Діпавлього, головної підпори нїмецко-католицкого сторонництва, предкладано єму намісництво в Триєстї, а коли він се відкинув, намісництво в Інсбруку. Однак і сим лакомим куском не дасть ся тирольский барон звабити, як запевняють часописи сего сторонництва. Румунам обіцюють принести на жертовнику Бурґінїона. Але ті і тим подібні змаганя показали, що розєднанє правиці не повело ся, що навіть коло польске, про котре Вольф з таким глузованєм висловлював ся, анї думає піти на руку правительству, а вжеж таки без більшости годї правити державою.

Знесенєм язикових розпорядків приборкав вправдї ґр. Клярі нїмецких галабурдників, затихли вправдї ворохобні віча тевтоньскі, але зате навіть на смирній доси Моравії витворило ся таке зворушенє, що правительство не може там дати собі ради. Сцени, яких діждав ся в посольскій палатї мінїстер судівництва Кіндінґер за свій довірочний рескрипт, а мінїстер внутр. справ Кербер в часї відповіди про забуреня в Голешові, Прерові і Всетинї, показали, що не можна правити в Австриї проти Чехів і що Чехи в своїм покривдженю мають за собою більшість ради державної.

Ґр. Клярі сподївав ся приєднанєм лївиці і замкненєм попередної сесиї та усуненєм з порядку дневного всїх давних внесень зробити посольску палату роботящою. Тимчасом сама лївиця подбала о нові наглі внесеня в справі обжалованя правительства ґр. Туна, що вже від місяця майже стоять на дневнім порядку, а крім того полїтичні події в Чехах і Моравії нагромадили стільки материялу, викликали таку широку розправу, що по цїло-місячній майже сесиї повело ся ухвалити ледво одно правительственне предложенє о підмогах для пошкодованих повенями і иньшими елєментарними нещастями. Трудности насувають ся щораз нові, а мінїстерство замотує ся щораз більше своїми власними починами. Ґр. Клярі запевнив в розправі над §. 14., що не думає ним послугувати ся і з єго заяви звучав мовби докір попередному правительству за єго надуживанє, але тепер само мінїстерство Клярого не видержало послїдовно і стало само з собою в суперечности та одержало значний удар. Сей несподїваний удар вийшов з невинної комісиї для контролї державного довгу і є тепер далекосяглою подією дня. Мінїстерство скарбу зажадало від сеї комісиї видачи зложених в скарбі, від котрого комісия має другий ключ, 118 мілїонів корон золота для переведенє валютової реформи, в чім також інтересована Угорщина. Комісия, котрої предсїдателем і референтом є др. Фукс а членами Блажек і Козловский, ухвалила більшостию голосів, не видати сих мілїонів, бо се може она зробити лише на основі закона, котрий може бути трактований лише в звязи з иньшими валютовими і угодовими законами.

Удар сей упав на правитесьство як грім з ясного неба і оно тепер хотїло би видобути ся з вельми немилої трудности. Правительство покликало не бувшого на першім засїданю комісиї і собі прихильного члена ґр. Монтекукулї і домагає ся реасумованя ухвали, але і се не доведе до успіху. Офіцияльні орґани австрийскі і угорскі накинули ся мокрим рядном на д-ра Фукса за сю ухвалу, а цїла справа набрала високополїтичного значіня і стане імовірно у вівторок предметом розправи в посольскій палатї. Ся розправа буде вельми немила правительству, котре так відпекує ся § 14-го, а тут домагає ся від комісиї, щоби она без закона видала мілїони до розпорядимости правительству.

До тих трудностий прибуває ще справа недовершеної угоди з Уграми і буджетова провізория, котрі приспорять мінїстерству нових клопотів. Як правительство вийде з тих клопотів і трудностий, над тим не потребує собі правиця сушити голову.

З полїтичного поля.

Сїмки квотових комісий зійшли ся 10. падолиста у Відни в палатї панів на першу нараду. На внесенє ґр. Шенборна віддано провід Кольоманови Тісї. В дискусиї взяли участь з угорскої сторони Тіса, референт Фальк і ґр. Цакі, з австрийскої референт Бер, ґр. Шенборн і член палати панів Думба. На першім засїданю не прийшло до порозуміня, ухвалено лише, щоби на другім засїданю, що відбуло ся 11. падолиста, обі сторони прийшли з готовими предложенями що до висоти квоти. Можна надїятись, що прийде до компромісу та що Угорщина пристане на підвисшенє квоти до 34 або 35%.

Контрольна комісия державного довгу, зложена з 6 членів (пять було присутних) відкинула жаданє правительства, щоби на стягненє державних нот, а видачу нових срібних пятикороників і паперових десятикороників видати австро-угорскому банкови 118 мілїонів корон золота. За видачию були барон Чедік і Добльгоф, против видачи Козловский і Блажек. А позаяк ґр. Монтекукулї не був присутний, то предсїдатель комісиї др. Фукс порішив справу, приступивши до неґативної ухвали. Неґативна ся ухвала викликала велику сензацию в кругах правительственних. Справу сю обговорюємо в передовій статї.

Ческі і нїмецкі дневники обговорюють питанє, чи не далось би ческо-нїмецке питанє поладнати через нову орґанїзацию національних округів з автономною управою. Проєкт такої орґанїзациї підніс пок. Паляцкий ще на кромериским соймі, а в новійших часах в ческім соймі др. Матуш.

В правительственних кругах розійшла ся поголоска, будьто в недалекім часї уступлять з посад намістників: ґр. Куденгове (в Чехії), бр. Спенс Боден (на Мораві), ґр. Ґоес (на істрийскім Побережю), котрий робить богато полїтики на власну руку і ґр. Бурґінїон (на Буковинї), немилий радикальним Румунам.

В парляментарних кругах удержує ся вість, що правиця відкине евентуальне предложенє правительства на поладнанє лише ческо-нїмецкої справи, а то як з мериторичних зглядів так і з становища компетенциї. Натомість не відкинула би правиця проєкт до рамового язикового закона для цїлої держави, а відослала би єго до комісиї язикової. Однакож ґр. Клярі, о скілько догадують ся, наміряє внести до державної ради лише проєкт язикового закона для Чехії і Морави.

Ґр. Везьзерсгаймб, секцийний шеф в мінїстерстві заграничних справ, має небавом уступити. Ґр. Вельзерсгаймб находить ся тепер на відпустцї.

З Білгороду сербского вийшло по славнім процесї 200 учеників ґімназияльних і висших шкіл до Петербурга, де ними заняв ся благотворительний славяньский комітет. Демострация поважна.

Европейска праса навязує до з'їзду царя з Вільгельмом в Почдамі далеко ідуче значінє. Іменно росийскі дневники надїють ся, що межи Росиєю а Нїмеччиною прийшло до дуже важних умов в справах кольонїяльної полїтики, а може навіть подїлу Китаю (?).

В Римі відбуде ся 27. падолиста консистор кардинальский, почім монсіньор Тарнассі виїде до Петербурга яко заступник Папи в дїлах католицкої церкви в границях Росиї.

Новинки.

— **Галицкі жиди злїцитували Християн в всхідній і західній Галичинї за час від 1. падолиста 1898 по нинїшний день, отже за час треваня одного року, на суму один мілїон, триста сорок тисяч, пятьсот сїмдесять зр. 86 крейцарів.**

Такі застрашуючі дані зібрав краківский »Głos Narodu« на підставі едиктів лїцитацийних, оголошених в урядовій »Gazet-ї Lwowsk-ій«. Сли тим самим темпом підуть лїцитациї християньского майна в дальших роках, то за яких двайцять лїт властитель Християнин буде в Галичинї білим круком.

— **Видїл Руської Бесїди в Тернополи** пригадує, що послїдний вечерок з тянцями перед Пилипівкою відбуде ся вже сего четверга, 16. лат. падолиста. Забава при військовій музицї заповідає ся дуже гарно. Окремих запрошень не висилає ся.

— **З державної ради.** До асекурацийної комісиї вибрано з руских послів пос. Вахнянина, до комісиї суспільно-полїтичної — пос. д-ра Гладишовского, до комісиї рільничої — пос. Барвіньского. — Контрольна комісия для державних довгів збере ся вівторок, щоби застановити ся

ГАННА.

Вони справдї не знають, де мають викидати гроші. А ми мусимо тут гарувати!

При входї появляєть ся ветеринар Ґрунерт та роззираєть ся докола. Малий чоловік у чорнім овечім кожусї, шапцї та високих чоботах. Бє бичівном о рами дверий, аби звернути на себе увагу.

ҐРУНЕРТ.

Чи Геншля нема іще дома?

ГАННА.

Або що?

ҐРУНЕРТ.

Я прийшов до валаха.

ГАННА.

То ви доктор з Фрайбурґа, що? Геншля нема іще дома. Поїхав до Фрайбурґа з набором. Ви мусїли здибати ся з ним!

ҐРУНЕРТ.

Де-ж стоїть валах?

ГАННА.

То той великий каштан з латкою. Його завели, здаєть ся, до стайнї.

До Франца.

Може би ти пішов показати!

ФРАНЦ.

Підете просто через обору в долину, там під салею коло кімнати візників. Поспитайте там Фридриха, він вам покаже.

Ґрунерт відходить.

ГАННА.

Ну йди з ним також!

ФРАНЦ.

Маєш ти що дрібних для мене?

ГАННА.

Ти хотїв би, аби я продала свою шкуру для тебе?

ФРАНЦ

ласкоче її.

Я куплю її зараз.

ГАННА.

Франце! Лиши! Хочеш збудити ґаздиню?

Шукає гроший.

Ти все мусиш видерти від мене кілька чеських! Інакше не давби мінї дихати. Ну, я вже тепер гола. — На маєш!

Всуває йому щось в руку.

Ну, забирай ся!

Чучи голос звінка.

ФРАНЦ

наляканий.

Ґазда! Бувай здорова!

Відходить швидко.

ГЕНШЛЕВА

проснула ся, говорить слабим голосом.

Дївко! — Дївко! — Не чуєш, га, дївко?

ГАННА

неввічливо.

Що знов?

ГЕНШЛЕВА.

Слухай-же, коли тебе кличу!

ГАННА.

Я слухаю, але як ви не будете говорити голоснїйше, то не можу чути! Маю лише двоє уший.

ГЕНШЛЕВА.

Вже знов скачеш як оса — дївчино!

ГАННА

коротко.

О, про мене!

ГЕНШЛЕВА.

Чи то так добре, ге? Хто-ж бачив пискувати так до хорої жінки?

(Далї буде).

над жаданєм правительства о реасумованє своєї ухвали в справі невидачи золота австро-угорскому банкови. Вівторок збере ся також посольска палата. — Депутациї квотові австрийска і угорска зібрали ся в Відни. В нарадах взяли участь ґр. Клярі і др. Князьолуцкий. Австрийскі делеґати запропонували ключ квотовий 38 (Угорщина) 62 (Австрия), а угорскі делеґати 32 (Угорщина) 68 (Австрия). Наради не довели до ніякого результату.

— **Справа Брайтера**. Вчера пополудни бачили Львовяни п. Брайтера здорового і веселого, гуляющого по місті. Ще і вечером чув ся редактор »Monitor-a« зовсім здоровим. Аж тут ніч, ранок, п. Брайтер пробуджуєсь, і ногою не здвигне і рукою не поведе. В грудьох давить, голова занята. Кличе, хоч горячки анї слїду, лїкарів. Лїкарі оскультують, провірюють, що горячки нема, очи ясні, пацієнт говорить розумно, та ба! — п. Брайтер повта яє заєдно: я слабий, не двигну ся з постелї, пишіть сьвідоцтво слабости. І пп. лїкарі Кробіцкий і Рознер пишуть сьвідоцтво і сьвідчать, що п. Брайтер занепав на інфлюенцу. — Симчасом на улици Батория в карнім судї, в сали розправ засїв о 9. годинї рано суд під проводом радника Вайнреба, зібралась і лава присяжних, жалобники і оборонцї. Возьний вступає на салю і приносить вість: з обжалованих явив ся п. Луцик, редактор »Галичанина«, редактора »Monitora« п. Брайтера нема. Щож дїяти? Предсїдатель трибуналу удїляє голосу прокураторови і приватним обвинувателям, а ті ставлять внесенє, щоби справу п. Брайтера суд судив заочно, позаяк п. Брайтер був вже в слїдчім судї переслуханий, а неявленє ся єго перед судом є простим викрутом. П. Брайтер — кажуть обвинувателї — умів писати статї в »Monitor-i«, оскорблювати людий, клеветати та обиджувати, а тепер — ноторично — уживає всяких штучок, щоби лише відрочити розправу. В тім являє ся на сали якийсь homo ignotus і вручає предсїдателеви трибуналу два письма. Се мати п. Брайтера пише, що єї син в ночи з 12 на 13. падолиста тяжко занедужав. Другим письмом було сьвідоцтво лїкарске де сказано, що п. Брайтер має удар крови до голови, всї проводи заняті і попав в загальну неміч, хоч горячки анї слїду. Предсїдатель трибуналу відкриває опять дискусию, а з сеї виходить, що на основі §. 226 рішенє сего питаня треба віддати судейскій раднїй палатї. Палата нараджуєсь, а по годинї заявляє предсїдатель трибуналу, що суд предприняв ще вступні кроки (оглядини лїкарскі недужого), заким порішить, чи розправа має відбутись заочно, чи треба єї буде опять відложити? О 12. годинї в полудне являть ся знову всї інтересовані сторони і присяжні в сали розправ, щоби почути рішенє трибуналу.

О годинї $1^1/_2$ явив ся предсїдатель трибуналу на сали і заявив, що судові лїкарі навістили недужого Брайтера і провірили в него легко обложене горло і опухлу селезїнку, задля чого непорадно би було для недужого встати з постелї і зажити сьвіжого воздуха. На сїй підставі ухвалила радна палата відложити розправу проти п. Брайтера на необмежений час.

— **Обуренє всїх чесних людий**. Віденьскі дневники пишуть, що президент львівского краєвого висшого суду Тхуржнїцкий повідомив мінїстра справедливости про вирок в процесї львівскої щадницї словами: »Серед загального обуреня чесних людий — всїх обжалованих увільнено«. До вістки про сю телеґраму додає краківский »Głos Narodu« такі замітки: Чи-ж се моживе, аби президент львівского висшого суду аж так пізно побачив, що віддане сеї справи в руки львівского міщаньства і неделеґованє иньшого суду мусить рішучо довести до таких вислїдків. Чи п. президент Тхуржнїцкий не знав, що тайна, з якою ведено цїлу справу, мусить навести присяжних судиїв на здогад, що се заохота для них, аби увільнити обжалованих? »Głos Narodu« надїє ся, що в сїй справі не відограно ще послїдного акту. В польскій прасї, з виїмкою »Słowa Polsk-ого« можна вичитати слова крайного обуреня. В деяких дневниках, як прим. в »Dziennik-y Polsk-im« находимо вправдї обяв симпатиї для Щепановского, але і тут читаємо, що годї оправдати Щепановского, що сьвідомо брав гроші з каси, призначені на иньшу цїль і закопував їх в землю. З соромом в очах годить ся нинї польска праса з висказом N. fr. Presse, що в иньшім краю, при такій великій розтратї чужого гроша, шукано би за причиною зла і покарано би виновників, в Галичинї кинено на все те грубу заслону. В справі оправданя обжалованих внїс вже пос. Стапіньский інтерпеляцию в парляментї.

— **Процес Золї**. Золя віднїс ся з просьбою до президента трибуналу присяжних судиїв у Версалю, аби в єго процесї, що розпічне ся дня 23. с. м. переслухано в дорозї реквізициї як сьвідків давних аташе військових, полковників Шварцкоппена і Панїзардіого.

— **Пожежа на корабли**. З хіньского Гонкону доходять вісти, що на покладї корабля »Позейдон«, що належить до австрийского Льойда знялa ся пожежа, наслїдком якої згоріла більша часть набору.

— **Поєднанє Міляна з Наталїєю**. В Білгородї говорять, що король Александер хоче довести до поєднаня родичів: Міляна і Наталїї. Противна сему Наталїя, що не хоче вже вернути до Сербії.

— **Рабунок**. Хто переїздив через Щакову і Границю, мусїв побачити жида »старого Манеса«, з довгою, сивою бородою, що вимінював гроші. На днях єго обрабовано. Невислїджені доси злочинники оголомшили 70-лїтного старця кількома ударами в голову і забрали єму пулярес, що містив в собі кільканайцять тисяч рублїв. Старий Манес Шнайдер мешкав стало в Тшебінї і їздив особовими поїздами до границї і з поворотом. Єго пулярес манив нераз розбишак. В послїдних часах їздив Манес під опікою зятя. В день рабунку пустив ся в дорогу сам. По операциї, довершеній др. Рутковским, хорий прийшов до себе, а перші єго слова були: »Mein Geld!« На слїд злочинників доси не натрафлено.

— **Злочин торговельника дївчат**. У однїй треторядній Київскій гостинницї найдено якось недавно молоду дївчину напів мертву з голоду і винищеня. Коли її перевезено до шпиталя, прийшла троха до себе і розказала історию цїлого свойого короткого житя. Від 15 років, себто від коли затямила, виступала в цирку жида Салямоньского як вольтижерка і балєтниця. Винагороди не мала ніякої — директор цирку годував її і одягав. Хоч не поводжено ся з нею по людски, уважала свойого пана рідним батьком. І аж по довшім часї почали долїтати до її уший уривані слова товаришів і товаришок, що Салямоньский не є її батьком і що забрав її з дому родичів трилїтною дитиною. Довго не вірила сим вістям, аж мимохідь дізнала ся раз, що вони є правдиві. Одної днини посварила ся із директором, який крикнув у приступі гнїву: »Я заплатив за тебе 50 карбованцїв, а ти не хочеш працювати. Коли верну тебе жінцї, від якої тебе купив, то розірве тебе вона на куснї«. По сїй сценї дізнала ся нарештї, що Салямоньский не є її батьком і що її хтось украв. Салямоньский, як казала, не кликав її інакше як Алєшкою, але так само кликав і свойого пса. Правдивого свойого імени не знає, товариші однак і служба називали її не знати чому Оленою. На скілько пригадує собі їздила з цирком Салямоньского 15 років, тож мусить мати правдоподібно 18 років. Директор цирку поводив ся з нею все не по людски, мусїла однак хоча-нехоча терпіти всьо, бо уходила за його доньку. Коли пересьвідчила ся, що Салямоньский є для неї чужий рішила ся втїчи від нього, але довго не могла сього зробити. Салямоньский дозирав її, бо бояв ся, аби не повідомила про всьо поліциї. Нарештї не могла довше витерпіти сеї страшної муки. Дня 22. жовтня, коли була враз із цирком в Одессї покористала ся хвилевою неприсутностю касиєра в касї, забрала 5 карбованцїв і коли всї спали, втїкла і поїхала кораблем до Миколаєва. Відси приїхала желїзницею до Єкатеринослава а потім прибула без ніякої ясної цїли до Київа. Одиноким її бажанєм було утечи як найдалї від Салямоньского. Цїлу подорож терпіла страшний недостаток, а коли приїхала до Київа, захорувала тяжко і не знає, що вже далї стало ся із нею. Хора розказує, що Салямоньский украв в часї свойого побуту в Миколаєві двоє дїтий. Хоч хора оповідає всьо доволї ясно, в цїлім її поведеню є богато неясного і дивною. Не знає, наприклад імени Салямоньского і розказує, що в зимі ходила з другою дївчиною і якимсь мущиною по подвірях хат, де гуляла при звуках тамбуріна. Її постать викликує чутє милости: виглядає на 30 лїтню жінку з лицем на яким відбиваєть ся терпінє і змученє. Перед шпитальною службою нарікає, що не знає якої є релїґії і що нїколи в житю не молила ся.

— **Сибірска зелїзниця** має вже тепер великий вплив на зміну вигляду Сибіру. »Русскія Вѣдомости« доносять, що на Сибіри повстають що раз нові предприємства. В Тюмени завязано спілку для збіжевого торгу під назвою »Ядришниковъ и Ситоевъ«. Один з гірничих промисловцїв, Козел-Поклєвский, завязав в надморскім окрузї, товариство з капіталом 1,600.000 рублїв, в цїли експльоатациї копалень золота, плятини і иньших дорогих металїв. Інжинєр Ґрабман і бар. Ґінсбурґ утворили спілку плавби на Лєнї і єї допливах. В Томску повстала спілкова цегольня. Рибну торговлю взяло в свої руки товариство з капіталом трех мілїонів рублїв, що вітворило фабрику консервів і експльоатує всї сибірскі води. В такім забитім кутї, як Курган, повстало вже десять фірм, що вивозять масло і пять фірм торговлї яйцями. Найсильнїйше вплинула зелїзниця на розвій міста, Челябіньск, що має вже банки і школи. Владивосток одержав назву »азийскої Одесси«. Омск має вже два банки. Купцї францускі, анґлїйскі і т. п. суть нинї щоденними гістьми сибірских міст.

— **Реклама не аби яка**. В Берлинї оголосив один торговець готовою одїжию такий анонс: »Хто купить у мене одїж, може зараз в моїм льокали, навіть в вечірній порі, за помочию електричного сьвітла бути відфотоґрафованим. До фотоґрафії буде додана безплатно величава, золочена рама. Крім того одержить кождий з них ще десять фениґів на білєт до кінного трамваю«. Конкуренти сего помислового купця готові жертвувати своїм гостям білєт до театру або цирку. А легковірних нікуда не бракне. Богато з них не додумає ся, що такий дарунок мусять они оплатити з власної кишенї, бо купець відтягне собі єго двічи, або тричи в цїнї, або якости товару.

— **Секта самоубийників**. З нагоди сьвіжого відкритя в карґопольскім повітї, олонецкої ґубернії, двох потайних кладовищ секти самоубийників і убийників, російскі часописи подають вязку цїкавих подробиць про тих страшних сектярів, що піднесли самоубийство і убийство до ряду релїґійної доґми. Карґопольский повіт є від лїт двіста головною оселию найріжнороднїйших сект. Тут в кінци XVII віку дві тисячі сектярів понесло добровільну смерть в огни, а в р. 1860 шіснайцять селян, з секти філїпоповцїв, замкнуло ся в хатї, котру самі підпалили. Они найшли в поломінях мученичу смерть в очах цїлої зібраної громади. З того часу не було случаю збірного самоубийства, але як тепер показує ся, були нерідко поодинокі случаї самоубийства і убийства з фанатичних мотивів. Секта вірить, що небавом настане конець сьвіта і що вже тепер прийде на сьвіт антихрист. Секта вибирає з поміж найстарших своїх членів »епископа«, що висьвячує кількох молодших »сьвящеників«, а ті добирають собі до помочи »дияконів«. Обовязком кождого сектяря є передовсїм пропаґанда науки сеї секти. Супруже у них зборонене, за те дозволена »вільна любов« на короткий час. Ради спасеня душі, члени секти повинні як найменьше стикати ся з внїшним сьвітом і укривати ся в недоступних місцях. Вічного спасеня найлекше можна дійти в дорозї самоубийства. Рівно велику заслугу перед Богом мають ті, що помагають иньшим війти до »царства небесного«, що в технїчній мові сектярів має назву »червоної смерти«. Назва та походить з відси, що хорим накидають на голову червону подушку і дусять їх в сей спосіб. Слїд, який найдено в карґопольскім повітї, дасть певно можність близшого розслїду науки сеї секти. Крім олонецкої ґубернії секта находить ся в ґубернїях ярославскій і костромскій, а навіть можна найти дані, що звідтам перенесено сю науку на північ.

— **Півтора мілїона кільометрів** переїхав у своїм житю Юрко Таненберґ у Відни. Від 29 років є кондуктором при державих зелїзницях і в протягу того часу відбув 4531 службових подорожий, що заняли єму 7696 днїв, або 21 років і зложили ся на 1,500 133 кільометрів. Дорога, яку зробив рівнаєть ся просторови, який переїхав би в 37 подорожах докола землї. Она рівняєть ся також дорозї, яку зробив би, коли би обїхав два рази всї зелїзницї на землї. Однак Таненберґ їздив без перерви на короткім шляху між Віднем, Сальцбурґом, Аусзе і Сімбах.

— **Новий рід крадежі** ввів в житє якийсь Декльон в Парижи. Винаймив від якогось добродїя, що мешкав постійно на селї цїлий дім в Парижі, а удаючи властителя сеї хати, казав єї розібрати. Продав материял, а з грішми утїк. Якеж було здивованє властителя, коли приїхав до Парижа і не побачив навіть слїду із своєї хати.

— **З наукового Товариства ім. Шевченка**. Наукова читальня при бібліотецї Товариства отворена що дня від год. 2—5 по полудни і в тім часї може кождий з неї користати. До дому випозичають ся книжки лише за кавциєю. — Канцелярия Товариства отворена від год. 9—12 рано і він 3—6 по полудни. В недїлї і сьвята льокаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Телеґрами.

Відень, 13. падолиста. Намістник Чех, ґр. Куденгове конферував позавчера з ґр. Клярі і з др. Кербером, як здає ся, в справі ческих демонстраций. — Мінїстри угорскі, Шель і Люкач відбули вчера довшу нараду з ґр. Клярі і др. Князьолуцким.

Барцельона, 13. падолиста. Манїфестациї против правительства тревають безнастанно. В краю велике занепокоєнє, бо панує ту пересьвідченє, що небавом настануть грізні забуреня. Товпи перетягають через місто і видають підбурюючі оклики. Посла Ортеґу, що прибув сюда, витано з одушевленєм. Ортеґа взивав товпи до спокою. В часї їзди Ортеґи з зелїзничого двірця до мешканя, упав стріл. В наслїдок сего жандарми вистрілили в воздух, що викликало нечуваний переполох. Одна особа віднесла легкі скалїченя.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова (приходить о годинї)
	6·10	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Станиславова
	6·50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно
	7·10	з Зимної-води » » »
	7·40	з Янова
	7·55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
	7·44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·05	» » на дв. головний
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·30	9·00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
	11·15	з Ярослава і Любачова
1·50	11·55	з Іцкан, Черніцїв і Станиславова
	1·01	з Янова
	1·40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно
2·20	5·15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·40	» » » на дв. голов.
	5·55	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
8·45	6·10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова
	6·20	з Іцкан, Сучави
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в недїлї і сьвята
	7·58	
	8·15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно
	8·14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.
	9·21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.
	9·55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту
12·30	10·10	з Чернівцїв, Іцкан (Букарешту), Сучави
	10·08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·25	» » » на дв. голов.
	10·30	з Лавочного (Пешту) Хирова
	12·10	зі Сколього, Калуша
	3·05	з Підволочиск на дворець Підзамче
	3·30	» на дворець головний
2·16	6·00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова (відходить о годинї)
	6·20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
1·55	6·15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·30	» » » дв. Підзамче
2·45	6·30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
8·30	8·45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	9·10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
	9·25	до Янова
	9·35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9·53	„ » » дв. гол.
	10·10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
	12·50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в недїлї і сьвята
	2·15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в недїлї і сьвята
	9·45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2·55	—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
	3·20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
	3·26	до Брухович » » » »
	5·25	до Ярослава
Ніч		
	6·21	до Іцкан, Радовець, Кімполюнґа, Сучави
12·50	6·40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15, вер.
	6·50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в днї б.
	7·00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	7·10	до Сокаля і Рави рускої
	7·20	до Тернополя дворець головний
	7·42	» дворець Підзамче
	7·47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	8·35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	9·10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і сьв.
2·36	10·40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10·50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	11·10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	11·32	» » дв. Підзамче
	4·10	до Кракова (Відня, Берлина)
	5.50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.
Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справахзе лїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Рік заснованя 1892.

Інформациї і посередництво до заключеня обезпечень житєвих в найкористнїйших комбінациях.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНЄСТЕРЪ"

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1898 **виносить:**

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва специяльна	842 „ 40 „	

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди зїквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року виносили виплачені **шкоди** 527.790 зр. 67 кр. **Поліси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий** при **пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає поліси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днєстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, удїляє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4%**. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«. Інформациї удїляє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся.**

Пожички для членів Тов. взаїм. обезп. і взаїм. кред. »Днєстеръ на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

ЛЕВ ЛОПАТИНЬСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицкого еміґрацийного руху в 4. актах.
Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедия в 3. актах з сїльского житя.
Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична траґедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міского побуту.
Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедия в I. актї опрацьована після нїмецкого.
Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з льотерийних пригод.
Цїна книжки 15 кр.

На почтову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійскій книгарнї.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. loco фабрика.

Вино

в бочках о 135 лїтрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку loco місце продукциї.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в цїнї по: зр. 9·20, 10·20, 10·70, 11·20, а специяльність по 12·20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3·—, 3·70, 4·10, 4·90 франко. — Иньші товари по умірених цїнах. 78—?

Галицкий КРЕДИТОВИЙ БАНК

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4½% на рік.

Видає і відповідає за редакцию **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.